

Un projecte de futur per al monestir de Banyoles

L'Ajuntament prepara la redacció d'un pla director per al recinte S'hi celebren pocs actes litúrgics i, en canvi, augmenta el seu ús cultural i turístic

L'àrea de Cultura de l'Ajuntament de Banyoles ha iniciat les primeres passes per a la redacció d'un pla director per al monestir de Sant Esteve de Banyoles en què es marcaran els usos que tindrà el recinte monàstic en els pròxims anys. L'equip de govern pretén que el document reuneixi el màxim consens possible, almenys pel que fa als grups polítics municipals, perquè la intenció és que el seu desplegament no estigui sotmès als canvis que hi pugui haver al consistori i que sigui vigent com més anys millor.

De moment s'han encarregat dos estudis (de caire arquitectònic i sobre la climatització) que es faran servir a l'hora de redactar el pla. Aquests informes han de servir per "enfocar correctament" el que es faci al monestir i saber les possibilitats que ofereix l'edifici, ha argumentat el regidor de Cultura, Miquel Cuenca, per a qui es tracta de "l'espai patrimonial més important de la ciutat", una consideració de la qual pocs discrepen.

De litúrgia, poca

En aquests moments, el seu ús religiós és mínim, ja que pràcticament es limita a la missa solemne de Sant Martirià, el patró, al mes d'octubre. De fet, en general, l'aprofitament de l'antic monestir és escàs en relació amb el potencial que, aparentment, ofereix el recinte. Des de fa uns anys, a la nau s'organitzen exposicions i el claustre s'aprofita per a alguns actes socials. Per exemple, sol ser l'espai més destacat de l'Exposició de Flors i durant algunes edicions hi va tenir lloc el sopar dels premis Banyolí de l'Any. Tant la nau com el claustre i la sala on s'exposa l'arqueta de Sant Martirià s'inclouen o s'han inclòs en unes visites guiades que organitzen els museus de la ciutat. Darrerament també s'hi celebren concerts promoguts per l'Escola Municipal de Música. D'altra banda, a la primera planta hi ha la seu de l'Arxiu Històric Comarcal.

L'aspecte actual del monestir és el resultat, en general, de les reformes del segle XVIII, però es conserva la portalada gòtica (segle XVI) de l'església. La seva fundació data del segle IX i, de fet, va ser el primer establiment d'una comunitat benedictina al sud dels Pirineus. Com a senyors feudals que eren, els monjos van governar les terres i els habitants de la zona. Per iniciativa seva es van dessecar els aiguamolls i es van començar a obrir recs per a l'aprofitament de les terres. Amb alts i baixos, l'abat va ser la primera autoritat del que ara coneixem com Banyoles, fins que a mitjans del segle XIX la comunitat es va dissoldre.

Propietat del Bisbat

El complex és propietat del Bisbat de Girona. L'església i el claustre estan cedits des del 2015 a l'Ajuntament per un període de 25 anys. A banda de l'aspecte arquitectònic i històric, el monestir de Sant Esteve té una gran transcendència patrimonial perquè conserva la cèlebre arqueta de Sant Martirià, el reliquiari gòtic que segons la tradició conté part de les restes del sant, i el retaule de Nostra Senyora de l'Escala, elaborat al segle XV pel mestre Joan Antigó. Cal no oblidar un tercer element, l'orgue de la nau, construït a mitjan segle XVIII. Va ser dels pocs d'aquests instruments majestuosos que no van ser destruïts durant la Guerra Civil i, de fet, és l'únic de les comarques de Girona que s'ha conservat fins als nostres dies en el seu estat original.

A efectes museogràfics, el monestir de Sant Esteve depèn dels museus de la ciutat. L'any anterior a la pandèmia va tenir uns 900 visitants, majoritàriament grups escolars. Es dona la circumstància que tots els espais museístics banyolins estan en procés de canvis: l'Arqueològic s'està remodelant; per al Darder hi ha el projecte de tornar a donar protagonisme a la col·lecció d'història natural que el va fer popular, i al poblat neolític de la Draga s'hi vol fer una reforma per potenciar el seu vessant didàctic.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 24-06-2021, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1990060-un-projecte-de-futur-per-al-monestir-de-banyoles.html>